

AHLAT AĞACI

“Gerçekliğe yakından baktığınızda ne kadar sürreel olduğunu görürsünüz” diyor Nuri Bilge Ceylan. “Ahlata Ağacı”nda da, karakterini bir büyüteç gibi tutup gerçekliğe yakından bakıyor.

BİÇİM ★★★★★ İÇERİK ★★★★★ OYUNCULUK ★★★★★

ÇIKIŞ 1 Haziran **YÖNETMEN** Nuri Bilge Ceylan

SENARYO Akın Aksu, Ebru Ceylan, Nuri Bilge Ceylan

OYUNCULAR Aydın Doğu Demirkol, Murat Cemcir, Benu Yıldırımlar,

Hazar Ergüçlü, Serkan Keskin, Tamer Levent, Akın Aksu, Ahmet Rifat Şungar

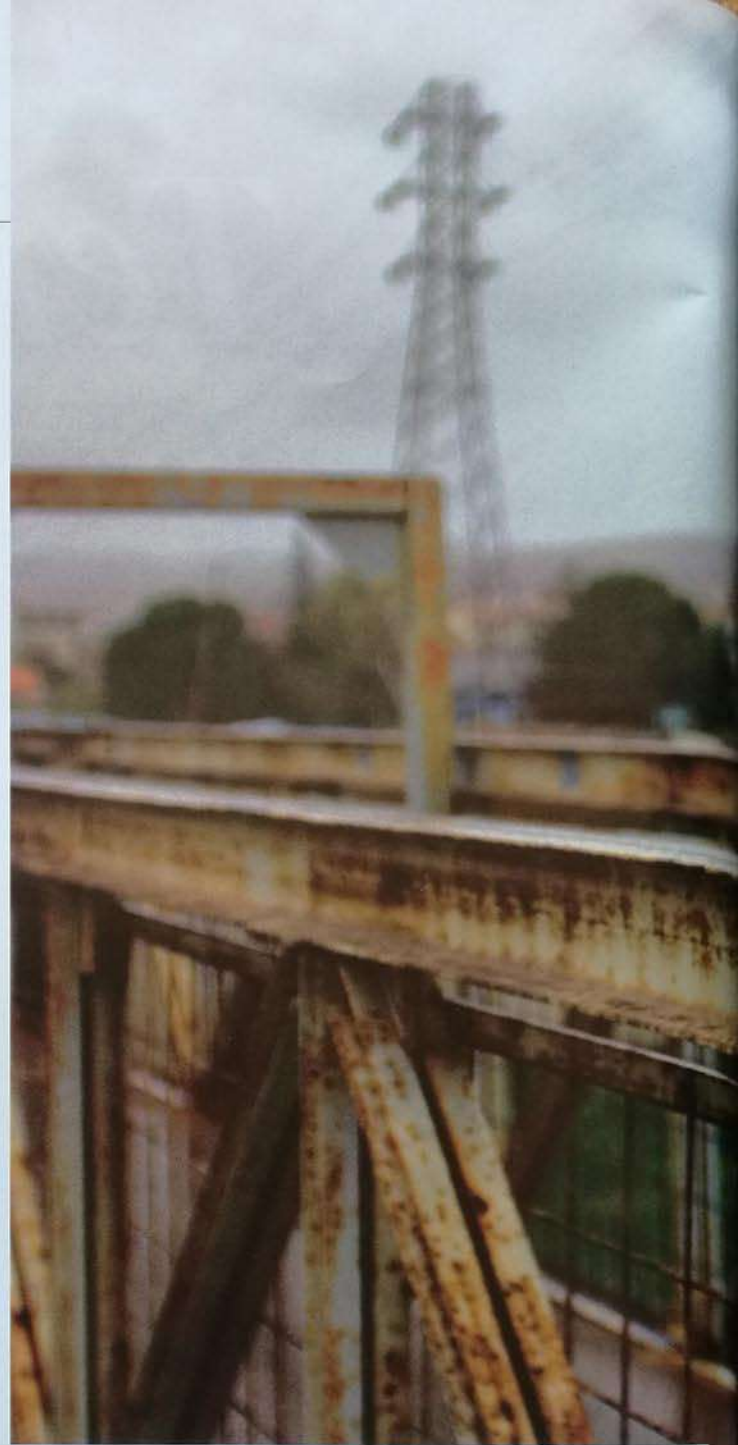
YAPIM 2018 Türkiye-Makedonya-Fransa-Almanya-Bosna Hersek-Bulgaristan-İsveç **SÜRE** 188 dk. **DAĞITIM** CGV Mars Dağıtım (Zeyno Film, NuLook)

Yekta **KOPAN**- yekta.kopan@gmail.com

Dünya edebiyatı Holden Caulfield ile 1951 yılında tanışır. İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından gelen bunalımlı günlerin Amerika'sında, uyumsuz gençlerin dört elle sarıldığı bir anti-kahramandır Holden. J.D. Salinger'in "Çavdar Tarlasında Çocuklar" (The Catcher In The Rye) romanıyla hayatımıza giren Holden, içi dışı bir, aklına geleni söyleyen, korkusuz ama günün sonunda çaresizlik içinde kıvranan bir gençliğin temsilcisidir. Romanın sayfaları boyunca, kabul eden ve diz çöken yetişkinlerin dünyasında, sorgulayan ve herkesi sorgulamasına ortak etmeye çalışan bir geveze olarak dolaşır durur.

Dostoyevski'nin 1861 tarihli romanı "Ezilmişler Ve Aşağılanmışlar"ın kahramanı Vanya ise, yirmili yaşlarında bir başka gençtir. Yazarın gençliğinden izler taşıyan hayat hikayesiyle Vanya, yazar olma yolunda attığı her adımda, kendine bile itiraf etmekten korktuğu gerçeklerle yüzleşir. Dostoyevski'nin en duygusal romanlarından birinin kahramanı olan Vanya, tüm çevresinin derdini bir gömlek gibi giyer üstüne. Holden hesaplaşmasını ne kadar dışa vuruyorsa, Vanya da o kadar içinde yaşar.

Her iki roman da, okurun kahramanla daha kolay ilişkiye gireceğini düşündüğümüz, ben-anlatıcının ağzından ilerler. Ancak karakterlerin dışa dönüklüklerinde ya da içe kapanıklıklarındaki sınırsızlık bu ilişkiyi zorlaştırır. Holden, Vanya ve diğer pek çok 'uyumsuz', okurunun kendisine sarılmasından öte bir beklenti içindedir aslında. Bütün bu

BABANIN GÖLGESİ,
OĞULUN YOLUNDAN
BİR AN BİLE EKSİK OLMUYOR.

AĞAÇ!

Geçen ay
kaybettiğimiz
büyük usta Ermanno
Olmi'nin Altın Palmiye
ödüllü efsane ağacı!

NALIN AĞACI
L'Albero Degli Zoccoli (1978)

Julie Bertuccelli'nin "Ağaç",
küçük bir kızın gözünden 'baba
bir ağaç'la tanışırız bizi.
AĞAÇ / The Tree (2010)

sorgulamaya ortak olunmasıdır onların derdi. Tıpkı Sinan Karasu gibi...

Nuri Bilge Ceylan'ın, dünya prömiyerini Cannes Film Festivali'nin yarışma bölümünde yapan son filmi "Ahlat Ağacı", kökler ve aile üstüne sarsıcı bir film. Sınıf öğretmenliği mezunu olup baba ocağına dönen Sinan Karasu'nun, kendisini ergenlikten erginliğe yollayan hayatla alaycı, öfkeli, bitmeyen hesaplaşması. Bütün bu hesaplaşmanın merkezinde ise babası var: Emekliliğine gün sayan öğretmen İdris Karasu.

Nuri Bilge Ceylan, Cannes'da düzenlenen basın toplantısında, filmi önce baba karakterinin üstüne kurmayı düşündüğünü, ancak filmin senaristlerinden de olan Akın Aksu ile konuştuğunda, merkeze oğlu aldığını söyledi. Bu düşünce sürecinin sonunda, babanın gölgesinin oğulun yolundan bir an bile eksik olmadığı bir anlatı kurulmuş.

Başarısızlıklarını, mutsuzluklarını umursamaz bir maskenin altına gizleyen, sinir bozucu şakalarıyla geçiştirmeye çalışan, kumar tutkusuyla örtmeye çabalayan ve bir kuyudan su çıkarabileceğine olan inancından başka umudu kalmayan İdris Karasu, bütün bu hesaplaşma yolculuğunda, Sinan'ın kırık pusulası gibi filmin tam merkezinde duruyor.

Okuldan mezun olduktan sonra döndüğü kasabasında, sürüyle dert bekliyor Sinan'ı. Ailesinin içine düştüğü yoksulluk-yoksunluk, babasının kumar saplantısı, ödenemeyen borçlar, kaybedilen aile itibarı, anne-baba arasında yaşanan kavgalar, eski arkadaşlarla düşünsel kopukluk ve çok daha fazlası. Bu sanayi kasabasında, fabrika bacalarının arasından ağaçlı yollara savrulup duruyor Sinan. Cebinde yazar olma hayaliyle, yolları ve karşısına çıkan zihinleri aşındırıyor.

MURAT CEMCİR,
İDRİS ROLÜYLE
HEDEFİ BULUYOR.

Otobiyografik öğeler taşıdığı romanını bastırma çabası, filmi sinemanın ötesine taşıyıp edebiyatın da merkezine oturtuyor. Özellikle Çanakkale'de bir sahafta karşılaştığı, bölgenin 'ünlenmiş' yazarı Süleyman'la giriştiği söz düellosu, edebiyatın taşrası ya da taşrada edebiyat konularını yaprak yaprak açıyor. Yazarın görünürlüğünden, yazarak hayat sürdürübilmenin zorluğuna uzanan çok önemli bir bölüm bu.

"Ahlat Ağacı", Sinan'ın bastırabilmek için vicdanını bir köşeye kaldırmaktan çekinmeyeceği romanının adı. Ve Sinan da, tıpkı eğri büğrü bedeniyle toprağa tutunan bir ahlat ağacı gibi uyumsuz ve yalnız. Bu uyumsuz halinin nedeni de, yetiştiği topraklar. O topraklara kök salarak hesaplaşmaya giriştiklerinden biri olmakla, bütün bu kökleri parçalayarak özgürleşmek arasında salınıp duruyor Sinan. Ya ahlat ağacının biçimsiz halini reddedecek, ya da babasının dediği gibi kahvaltısını bu ağacın tatlı meyvesiyle yapacak. Ya Süleyman'ın yolundan gidip yazar olacak, ya da atanamayan öğretmenlerin buluşma noktası dediği Özel Kuvvet'e girip işkencelerini ballandırarak anlatan biri. Ya eğitiminin

NURİ BİLGE CEYLAN, "KIŞ UYKUSU" İLE BAŞLADIĞI 'KAMERAYLA ROMAN YAZMAK' KARARLILIĞINI, "AHLAT AĞACI" NDA BİR ADIM ÖTEYE TAŞIYOR.

kazandırdığı sorgulama bilgisine sahip çıkacak, ya da çıkarıcı sermaye sahibinin cümlesini kabullenecek: "Eğitim güzel şey ama, burası Türkiye!"

Sinan'ın sorgulaması, ailesiyle sınırlı değil. Annesi ve babasıyla ilişkisi çerçeve hikayeyi oluşturuyor. Yan hikayeler diyebileceğimiz bölümler de bu çerçeveyi tamamlıyor. Aşk ve cinsellik üstünden erkeklik hesaplaşmasına giriştiği eski arkadaşı Rıza, Belediye Başkanı Adnan Yılmaz, sırtını devletten gelen ihalelere yaslanmış küçük sanayici İlhami, yerel edebiyatın ünlü yazarı Süleyman, din-felsefe-gelenek-ahlak üstüne uzun bir tartışmaya girdiği iki imam (gelenekçi Veysel ve yenilikçi Nazmi), Sinan'ın iğneleyici sorgulamalarının figürleri olarak karşımıza çıkıyor. Bu bölümlerde, sermaye-devlet ilişkisinden atanamayan öğretmenlere, cemaat yurtlarından dinin yorumlanmasına, kutsallaştırılan aile kurumundan taşralılık haline kadar birçok konuda hesaplaşmaya giriyor "Ahlat Ağacı".

Nuri Bilge Ceylan'ın, akrabası Akın Aksu ile buluşmasıyla başlayan bir hesaplaşma yolculuğu bu. Ebru Ceylan ve Akın Aksu ile birlikte yazdığı senaryoda, en 'konuşkan' filmlerinden birine imza atmış oluyor böylece. Sözlü anlatımın yoğunluğu, Gökhan Tiryaki'nin benzersiz kamera hareketleriyle görsel anlatımı da yoğunlaştırarak ikiye bölüme sert bir tokat atıyor.

Sinan'ın karşılaşmalarının içinde, eski arkadaşı-aşkı Hatice ile karşılaşmasının farklı bir yeri var. Rüzgarda salınan yapraklar, özgürleştirilen saçlar, Nuri Bilge Ceylan usulü bir erotizmle, konuşmanın iplerinin tamamen Hatice'nin elinde olduğu bu bölüm

Sinan'ın 'ısırılmasıyla' son buluyor. Sessizleştirilen ve mecbur bırakıldığı bir evliliğe giden kadının son darbesi kan dökme oluyor bir anlamda.

Filmde müzik olarak sadece Bach'ın "Do Minör Passacaglia Ve Füg" eserinin, Leopold Stokowski tarafından yapılan senfonik yorumu kullanılıyor. Eserin sadece giriş bölümlerini duyabildiğimiz her sahne, Sinan'ın çevresiyle kurduğu gerçeklik-öfke ilişkisinin bir füg gibi tekrar ederek ilerlediğini bir kere daha hatırlatıyor bizlere.

İdris ile Sinan'ın diyalogları da, tekrar ederek karşımıza çıkıyor. Bir otobüs garında, bir ağacın dibinde, bir mum ışığında, bir kuyunun başında... Tıpkı bebekken tarlada unutulduğunda her yerini karıncaların sardığı İdris gibi, dünyanın ağrısı da Sinan'ı sarıyor, yiyip bitiriyor. Bu bölümlerde sanki bir Çehov karakteriyle bir Dostoyevski karakterini konuşturuyor Nuri Bilge Ceylan. Çehov ile Dostoyevski'yi, Çanakkale'nin bir kasabasında, kurumuş bir kuyunun başına oturtuyor.

Sinan karakteriyle üç saatlik filmi sırtında taşımaya başaran Aydın Doğu Demirkol, İdris'in içine yaptığı yolculuğu başarıyla yansıtan Murat Cemcir, bütün kaybetmişliklerin ortasında hâlâ sevgisine tutunmaya çalışan anne Asuman'da Bennu Yıldırım lar başta olmak üzere, kendi bölümlerini zirveye taşıyan bir oyuncu kadrosu var filmin. Hazar Ergüçlü, Ahmet Rıfat Şungar, Serkan Keskin, Kadir Çermik, Kubilay Tunçer, Akın Aksu, Öner Erkan, Asena Keskinci, Tamer Levent, Ercüment Balakoğlu, Özay Fecht unutulmaz karakterlere imza atmaya başarıyor.

BENNU YILDIRIMLAR,
SEVGİSİNE TUTUNMAYA
ÇALIŞAN ANNEDE BAŞARILI.

Nuri Bilge Ceylan, "Kış Uykusu" ile başladığı 'kamerayla roman yazmak' kararlılığını, "Ahlat Ağacı"nda bir adım ileriye taşıyor. Hatta kimi bölümlerde, büyük bir cesaretle 'kitabî' cümleler söyletiyor karakterlerine. Ama bu 'kitabî' diyalogların, inandırıcılığa verebileceği zararları da öngörüyor Ceylan. Bu diyalogları, sinemanın farklı olanaklarıyla aşmak, azaltmak ya da görünmez kılmak için yeni anlatım biçimlerinin peşinde koşuyor. Bu koşu, sadece filme tempo katmakla kalmıyor, aynı zamanda Sinan'a ya da Sinan'ın gözünden baktığımız dünyaya da yeni görsel anlamlar yüklüyor.

Holden ve Vanya ile başladım yazıya. Dünya edebiyatı, tiyatrosu, sineması bu isimlerin yanına nicelerini ekledi bugüne kadar. Nuri Bilge Ceylan da, "Ahlat Ağacı"nda 'ebedi ve edebi uyumsuz'un yeni bir portresini çiziyor ve Sinan Karasu'yu o büyük aile tablosunun içine yerleştiriyor.

"Ahlat Ağacı" büyük bir başarıydı. **APM**